

Sygn. akt I Ns 234/15

POSTANOWIENIE

Dnia 28 lutego 2017 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi-Widzewa w Łodzi I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodnicząca: Sędzia S.R. Agata Kłosińska

Protokolant: st. sekr. sąd. Kamil Kowalik

po rozpoznaniu w dniu 21 lutego 2017 roku w Łodzi

na rozprawie

sprawy z wniosku H. C. (1), A. K.

z udziałem (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w L.

o ustanowienie służebności przesyłu

postanawia:

1. oddalić wniosek;

2. zasądzić solidarnie od wnioskodawczyń H. C. (1) i A. K. na rzecz uczestnika (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w L. kwotę 274 zł (dwieście siedemdziesiąt cztery złote) tytułem zwrotu kosztów postępowania;

3. nakazać zwrócić solidarnie wnioskodawczyniom H. C. (1) i A. K. ze Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego dla Łodzi-Widzewa

w Ł. kwotę 949 zł (dziewięćset czterdzieści dziewięć złotych) tytułem niewykorzystanej zaliczki na poczet opinii biegłych uiszczonej przelewem

w dniu 8 stycznia 2016 roku i zaksięgowanej pod pozycją 2411 160018.

Sygn. akt I Ns 234/15

UZASADNIENIE

We wniosku z dnia 23 września 2014 roku H. C. (1) i A. K. reprezentowane przez pełnomocnika w osobie radcy prawnego wniosły o ustanowienie na prawie własności nieruchomości oznaczonej jako działki gruntu nr (...) położonej w Ł. przy ulicy (...), obręb (...) dla której prowadzona jest księga wieczysta KW nr (...) na rzecz spółki (...) odpłatnej służebności przesyłu

z wynagrodzeniem w wysokości 85.000 zł polegającej na prowadzeniu przez przedmiotową nieruchomość odcinka linii elektroenergetycznej o łącznej powierzchni 800 m² w tym posadowieniu dwóch słupów trójnożnych zgodnie z załączoną mapą oraz dostępie uczestnika postępowania do urządzeń przesyłowych w celu przeprowadzenia inspekcji ich stanu, usunięcia wszelkich usterek i awarii, a także konserwacji i remontów w tym wymiany przewodów oraz dokonywania wycinki drzew. Nadto wniosły o zasądzenie kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu wskazano, że na nieruchomości będącej własnością wnioskodawczyń obejmującej działki gruntu nr (...) zlokalizowane są dwa słupy wysokiego napięcia oraz linia napowietrzna 110 kV relacji J. – S. – D.. Fakt istnienia linii energetycznej na przedmiotowej nieruchomości jest poważnym uszczerbkiem na prawie własności, gdyż biorąc pod uwagę szerokość pasa technicznego linia energetyczna właściwie wyklucza jakąkolwiek zabudowę. Uczestnik

pozostał obojętny w kwestii polubownego załatwienia sporu, wyjaśniając wnioskodawczyniom, że linia energetyczna została wybudowana w 1969 roku i z powodu czasu jaki upłynął od posadowienia urządzeń uczestnikowi przysługuje ograniczone prawo rzeczowe w postaci służebności gruntowej.

/wniosek , k. 3-6/

W odpowiedzi na wniosek z dnia 9 marca 2015 roku uczestnik (...) S.A. z siedzibą w Ł., działający przez Oddział Ł. – Miasto, reprezentowany przez pełnomocnika będącego adwokatem wniósł o oddalenie wniosku w całości oraz o zasądzenie od wnioskodawców na rzecz uczestnika kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu wskazano, że przez nieruchomości wnioskodawczyń przechodzi linia napowietrzna 110 kV relacji J. – S. – D., która została wybudowana w 1969 roku i od tego czasu linia jest nieprzerwanie wykorzystywana przez uczestnika oraz dokonywane są jej regularne przeglądy i konserwacje. Na przedmiotowej nieruchomości posadowione są dwa słupy numer 37 i 38 w przęsłach 36-37 i 37-38.

Uczestnik podniósł zarzut, iż jego poprzednik prawny – Przedsiębiorstwo Państwowe Zakłady (...) nabył z dniem 16 października 1979 roku a najpóźniej z dniem 16 października 1989 roku w drodze zasiedzenia służebność gruntową polegającą na korzystaniu z urządzeń linii elektorenergetycznej 110 kV przebiegającej nad nieruchomością wnioskodawców o treści odpowiadającej treści wniosku o ustanowienie służebności przesyłu. Dodatkowo uczestnik zakwestionował wysokość dochodzonego odszkodowania uznając je za wygórowane.

/odpowiedź na wniosek , k. 44-47/

W piśmie procesowym z dnia 13 kwietnia 2015 roku pełnomocnik wnioskodawczyń podtrzymał wniosek o ustanowienie odpłatnej służebności przesyłu na nieruchomości wnioskodawczyń. Pełnomocnik uznał zarzut zasiedzenia służebności za bezpodstawny podnosząc iż uczestnik nie przedstawił decyzji uprawniającej do rozpoczęcia budowy linii ani nie udowodnił daty rozpoczęcia jej budowy. Nadto wskazał, że rodzice wnioskodawczyń nie wyrazili zgody na powyższą inwestycję ani nie byli stronami postępowania wyłączeniowego.

/pismo przygotowawcze z dnia 13 kwietnia 2015 roku, k. 90 -90 verte/

W piśmie przygotowawczym z dnia 28 listopada 2016 roku pełnomocnik wnioskodawczyń po zapoznaniu się ze złożonym do akt paszportem linii „J.-D.-S.”, podniósł, iż przedmiotowa linia została przebudowana w latach osiemdziesiątych kiedy to doszło również do zmiany lokalizacji słupów energetycznych posadowionych na działce wnioskodawczyń oraz przesunięcia osi linii.

/pismo przygotowawcze z dnia 28 listopada 2016 roku, k. 171-172/

W dalszym toku postępowania strony pozostały przy dotychczasowych stanowiskach.

/skrócony protokół rozprawy z dnia 12 stycznia 2017 roku, k. 181-184, adnotacja 00:02:44-00:03:06, zapis na płycie CD, k. 185; skrócony protokół rozprawy z dnia 21 lutego 2017 roku, k. 218-220, adnotacja 00:27:21, zapis na płycie CD, k. 221/

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

A. K. i H. C. (2) są właścicielkami w równych częściach niezabudowanej nieruchomości położonej w Ł. przy ul. (...) 36b oznaczonej jako działki gruntu nr (...), o łącznej powierzchni 6.757 m², dla której Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi prowadzi księgę wieczystą nr (...).

/okoliczność bezsporna, także odpis zwykły księgi wieczystej nr (...) k. 7-8/

Poprzednimi właścicielami ww. nieruchomości byli rodzice wnioskodawczyń A. i Z. małżonkowie M., którzy nabyli nieruchomość w latach 60 – tych od pani G.. Wnioskodawczynie ani ich rodzice nie mieszkali na przedmiotowej nieruchomości. Mąż wnioskodawczynie H. C. (1) wybudował na działce drewniany letniskowy domek. H. C. (1) nie była na nieruchomości od kilku lat.

/dowód z przesłuchania wnioskodawczynie H. C. (3) w charakterze strony, skrócony protokół rozprawy z dnia 21 lutego 2017 roku, k. 218-220, adnotacja 00:10:06-00:23:12, zapis na płycie CD, k. 221 w związku z informacyjnymi wyjaśnieniami, k. 117/

Przez nieruchomość wnioskodawców przechodzi linia napowietrzna 110 kV relacji J. – D. – S..

/okoliczności bezsporne/

W dokumentacji ww. linii funkcjonuje zamiennie jej nazwa „J. – S. – D.” i (...)

/zeznania świadka P. L., skrócony protokół rozprawy z dnia 12 stycznia 2017 roku, k. 181-184, adnotacja 00 :06:56-00:10:21 , zapis na płycie CD, k. 185/

W dniu 4 marca 1969 r. Prezydium Rady Narodowej w Ł. wydało decyzję nr AB.III- (...) w sprawie ustalenia lokalizacji szczegółowej inwestycji budowlanych i stref ochronnych oraz wyrażania zgody na zmianę sposobu wykorzystania terenu

w oparciu o zatwierdzony w dniu 4 kwietnia 1961 roku ogólny plan zagospodarowania przestrzennego miasta w odniesieniu do linii elektroenergetycznej 110 kV J. – S. – D. i linii 110 kV EC III – D.. Trasa powyższej linii dotyczyła terenu położonego w Ł., (...).

/decyzja z dnia 4 marca 1969 roku nr AB.III- (...), k. 57-58/

W dniu 27 września 1969 roku Prezydium Rady Narodowej w Ł. wydało decyzję nr (...) o lokalizacji szczegółowej (B 440/860/69) dotyczącą ustalania lokalizacji szczegółowej inwestycji budowlanych i stref ochronnych oraz wyrażania zgody na zmianę sposobu korzystania z terenu zgodnie z decyzją o lokalizacji ogólnej z dnia 2 marca 1965 roku nr 238/2/65 w odniesieniu do linii elektroenergetycznej 110 kV W-N na terenie położonym w N., odcinek terenu (...) N. – długość całkowita 0,65 km.

/decyzja nr (...) z dnia 27 września 1969 roku nr B 440/860/69, k. 55-56/

W dniu 14 października 1969 roku Prezydium Powiatowej Rady Narodowej w Ł. wydało, na wniosek Zakładu (...), zawiadomienie w przedmiocie wszczęcia postępowania w sprawie o zezwolenie na przeprowadzenie budowy linii elektroenergetycznej 110 kV J. – D. na terenie wsi M., gminy N. w powiecie (...), zgodnie z decyzją lokalizacyjną numer 335 z dnia 27 września 1969 roku.

/zawiadomienie z dnia 14 października 1969 roku, k. 54/

Linia 110 kV relacji J. D. została w całości przekazana do eksploatacji Zakładowi (...) - Zakładowi (...) na podstawie protokołu odbiorczego z dnia 26 maja 1970 roku.

/protokół odbioru technicznego z dnia 30 c zerwca 1970 roku, k. 151-151 verte, oryginał, k. 166 -166 verte /

Linia była uruchamiana w trybie natychmiastowym po odbiorze technicznym. Pozytywny odbiór techniczny potwierdzał, że linia jest gotowa do użytku.

/zeznania świadka P. L., k. 118-119/

Na nieruchomości wnioskodawczyń posadowione są dwa słupy energetyczne nr 35 i 36. Słup nr 35 znajduje się od strony ulicy (...), słup nr 36 znajduje się od strony ulicy (...).

/zeznania świadka P. L. skrócony protokół rozprawy z dnia 12 stycznia 2017 roku, k. 181-184, adnotacja 00:10:21-00:50:44 , zapis na płycie CD, k. 185 , kserokopie map, k. 59 i 174/

Rozstaw przewodów przechodzących przez działki nr (...) wynosi 6 metrów.

/opinia biegłego z zakresu gospodarki elektroenergetycznej J. B. , k. 136-138/

W dniu 31 maja 1984 roku Zarząd Urbanistyki Architektury i Nadzoru Budowlanego w Ł. wydał decyzję nr (...) na podstawie której udzielił (...) Oczyszczalni (...) pozwolenia na budowę inwestycji wodociągowej, obejmującej przebudowę linii 110 kV J. – Źródłowa kolidującą z projektowaną stacją wodociągową w rejonie M..

/decyzja z dnia 31 maja 1984 roku nr 145/84, k. 199/

Przebudowa linii energetycznej 110 kV „J.-S.-D.” w rejonie stacji J. - Źródłowa miała miejsce w połowie lat 80 XX wieku. Nie wiązała się ona ze zmianą napięcia linii. Przebudowa obejmowała trasę linii od słupa nr 35 na kierunku D. i polegała na zmianie trasy linii od słupa załamaniowego nr 34 do słupa nr 28 oraz na wymianie słupa nr 35. Słup numer 35 został zdemontowany i na jego miejsce został posadowiony nowy, metalowy słup kratowy o trójkątnym układzie przewodów. Nowy słup został posadowiony w linii w linii dotychczasowego przebiegu sieci w odległości 16 metrów od poprzedniego słupa. Przebudowa linii nie obejmowała zmiany trasy linii w przęsłach na działce wnioskodawczyń – tj. od słupa nr 36 do słupa nr 35 i od słupa nr 35 do słupa nr 34. Słup numer 34 został przesunięty w związku z koniecznością ominięcia działki numer (...), a w konsekwencji w przęsle od słupa 35 do 34 przewody prądowe zostały skrócone. Przesunięcie słupa numer 34 nastąpiło w osi linii. Przebudowa linii mogła zakończyć się z początkiem 1986 roku. Z dokonanej przebudowy nie sporządzono protokołu odbioru technicznego przebudowanej linii.

/zeznania świadka P. L., skrócony protokół rozprawy z dnia 12 stycznia 2017 roku, k. 181-184, adnotacja 00:06:56-00:50:44 , zapis na płycie CD, k. 185 , opis techniczny nr P- (...), k. 200-202, 208-212, pismo z dnia 8 sierpnia 1983 roku, k. 203, pismo z dnia 23 sierpnia 1983 roku, k. 204, pismo z dnia 19 września 1983 roku, k. 205, pismo z dnia 10 czerwca 1983 roku, k. 206-207 pismo z dnia 11 grudnia 1985 roku, k. 198, 198 odwrot, protokół nr (...), mapa z pieczętką (...) k. 215/

Równoległe do linii 110 kV „J.-S.-D.” przebiegającej przez działkę wnioskodawczyń usytuowana jest linia 110 kv linii (...)

/ mapa z pieczętką (...) k. 215/

Strefa ochronna na działkach numer (...) znajduje się w strefie liczonej od połowy długości obu działek i dla obu działek ma długość 25 metrów. Szerokość pasa ochronnego to 22 metry dla obu działek. Na pozostałym obszarze działek natężenie pola elektrycznego jest niższe od wartości dopuszczalnych. Szerokość pasa w którym jest zakaz składowania materiałów, maszyn pod siecią 110 kV od skrajnych przewodów po 15 metrów na stronę jest większe niż szerokości działki, która ma 22 metry. Szerokość pasa technologicznego określa możliwość manewrowania sprzętem przy pracach na sieci np. przy awarii i rozciąga się na całej długości działki, przy czym dla sieci 110 kV przy rozstawie przewodów skrajnych 6 metrów wystarczająca szerokość tego pasa wynosi 8 metrów.

/opinia biegłego z zakresu gospodarki elektroenergetycznej J. B. , k. 136-138/

Uczestnik dokonuje okresowych przeglądów i konserwacji linii. Raz w roku pracownik uczestnika dokonuje obchodu linii. Jest to ocena wzrokowa stanu linii. Obchód nie musi się wiązać z wejściem pracownika na teren nieruchomości. Nie rzadziej niż raz na pięć lat dokonywany jest przegląd linii który wiąże się z wejściem elektromontera na słup w celu sprawdzenia całej konstrukcji i elementów słupa w górnej części przy przewodach. W 2005 roku po raz pierwszy przeprowadzono na wszystkich liniach 110 kV pomiary pola elektromagnetycznego.

/karty obchodu linii napowietrznej z dnia 17 marca 1989 roku, k. 66 - 66 verte, z dnia 20 listopada 1996 roku k. 65 -65 verte, z dnia 20 – 24 marca 2003 roku k. 64 – 64 verte, z dnia 5 i 7 lipca 2004 roku k. 61-61 verte, z dnia 2 października 2013 roku k. 62 -62 verte, 63 – 63 verte, zeznania świadka P. L., k. 119/

Zarządzeniem nr 228 Ministra Górnictwa i Energetyki z dnia 25 listopada 1958 roku utworzono Przedsiębiorstwo Państwowe pod nazwą Zakłady (...). Podmiot ten w dniu 10 marca 1959 roku został wpisany do rejestru przedsiębiorstw państwowych w dziale A pod numerem 775, uzyskując z tą datą osobowość prawną. W (...) Zakładów (...) działała jednostka organizacyjna pod nazwą Zakład (...).

/zarządzenie nr 4 Naczelnego Dyrektora Zjednoczenia (...) z dnia 30 stycznia 1975 roku, k. 68- 69, zaświadczenie o wpisaniu Zakładów (...) w W. do rejestru przedsiębiorców, k. 67/

Zarządzeniem Nr 13/ORG/89 Ministra Przemysłu z dnia 16 stycznia 1989 roku utworzono przedsiębiorstwo państwowe pod nazwą Zakład (...) w Ł..

/zarządzenie Nr 13/ (...) /89, k. 71-72/

Zarządzeniem Nr 181/O./93 z dnia 9 lipca 1993 roku Minister Przemysłu i Handlu z dniem 12 lipca 1993 r. dokonał podziału przedsiębiorstwa państwowego pod nazwą Zakład (...) w Ł. w celu wniesienia przez Skarb Państwa zorganizowanej części przedsiębiorstwa do spółki akcyjnej (...) S.A. i przekształcenia przedsiębiorstwa państwowego pod nazwą Zakład (...) w Ł. w jednoosobową spółkę Skarbu Państwa pod nazwą (...) S.A. Spółka ta wstąpiła we wszystkie prawa i obowiązki Zakładu (...) w Ł. z wyjątkiem praw i obowiązków przejętych przez (...) S.A. w W..

/zarządzenie Nr 181/O./93 k. 70 - 70 verte/

Z dniem 12 lipca 1993 r. Zakład (...) został przekształcony w (...) Spółkę Akcyjną Skarbu Państwa pod nazwą (...) Spółka Akcyjna w Ł..

/akt notarialny rep. A nr (...), k. 73- 79/

Na mocy umowy aportowego zbycia przedsiębiorstwa z dnia 30 czerwca 2007 roku zawartej pomiędzy (...) S.A. oraz spółką (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł. nastąpiło zbycie na rzecz Spółki (...) Sp. z o.o. przedsiębiorstwa należącego do (...) S.A. Przedmiot aportu stanowiły m.in. związane z prawem własności i użytkowania wieczystego służebności.

/umowa aportowego zbycia przedsiębiorstwa z dnia 30 czerwca 2007 r., k. 80 – 85/

Z dniem 12 listopada 2008 r. nastąpiła zmiana firmy (...) sp. z o.o. na (...) sp. z o.o.

/postanowienie z dnia 12 listopada 2008 roku, k. 86-87/

(...) S.A. w L. (spółka przejmująca) w wyniku połączenia z (...) sp. z o.o., (...) sp. z o.o., (...) sp. z o.o., (...) sp. z o.o., (...) sp. z o.o., (...) sp. z o.o., (...) sp. z o.o., (...) sp. z o.o., (...) S.A. (spółki przejmowane) przejęła cały majątek spółek przejmowanych.

Jedynym akcjonariuszem uczestnika jest (...) S.A.

/wydruk z KRS uczestnika, k. 51-53/

H. C. (1) i A. K. zwracały się do (...) SA Oddział Ł. – Miasto o wypłatę wynagrodzenia związanego z infrastrukturą techniczną stanowiącą własność uczestnika a zlokalizowaną na nieruchomości wnioskodawczyń. (...) SA Oddział Ł. – Miasto odmówiło spełnienia świadczenia podnosząc iż spółka ma tytułu prawny do korzystania z działek wnioskodawczyń z uwagi na zasiedzenie służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu.

/okoliczności bezsporne, także pismo (...). z o.o z dnia 27 sierpnia 2007 roku, k. 15, pismo H. C. (1) z dnia 20 czerwca 2014 roku, k. 16, pismo (...) SA Oddział Ł. – Miasto, k. 17/

Sąd oddalił wniosek pełnomocnika wnioskodawczyń o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego geodety i z zakresu szacunku nieruchomości oraz wniosek pełnomocnika uczestnika o dopuszczenie dowodu z uzupełniającej opinii biegłego z zakresu energetyki J. B. z uwagi na fakt, iż okoliczności które miałyby być stwierdzone powyższymi dowodami z przyczyn wskazanych w treści rozważań nie miały istotnego znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy przyczyniając jedynie do przedłużania postępowania i zwiększenia jego kosztów.

Sąd nie dał wiary zeznaniom wnioskodawczyni H. C. (2) w zakresie jakim stwierdziła, że oba znajdujące się na jej nieruchomości słupy zostały wymienione i że trasa linii przebiegającej nad jej nieruchomością uległa zmianie bowiem jej zeznania w tym zakresie pozostają w sprzeczności z pozostałym materiałem dowodowym a zwłaszcza z projektem technicznym przebudowy P- (...), mapą z k. 215 obrazującą przebudowę linii „J.-D.-S.”, mapą z k. 174 i zeznaniami świadka P. L.. Z ww. dowodów jednoznacznie wynika, że na skutek przebudowy trasy linii 110 kV wymianie podlegał tylko jeden słup znajdujący się na nieruchomości wnioskodawczyń o numerze 35 na słup metalowy, kratowy a nadto że trasa linii przebiegającej nad jej działką nie uległa zmianie i jest taka jaką była w momencie oddania linii do eksploatacji w czerwcu 1970 roku.

Sąd Rejonowy zważył co następuje:

Obciążenie nieruchomości prawem rzeczowym ograniczonym w postaci służebności przesyłu za wynagrodzeniem następuje w wyniku umowy, orzeczenia sądowego albo decyzji administracyjnej. Jedyny wyjątek nabycia z mocy prawa tej służebności odnosi się do zasiedzenia służebności (art. 305⁴ k.c. w zw. z art. 292 k.c.).

Stosownie do treści art. 305² § 2 k.c., jeżeli przedsiębiorca odmawia zawarcia umowy o ustanowienie służebności przesyłu, a jest ona konieczna do korzystania

z urządzeń, o których mowa w art. 49 § 1 k.c., właściciel nieruchomości może żądać odpowiedniego wynagrodzenia w zamian za ustanowienie służebności przesyłu. Uprawnienie właściciela nieruchomości jest korelatem uprawnienia przedsiębiorcy

(art. 305² § 1 k.c.). Z wnioskiem o ustanowienie służebności może zatem wystąpić zarówno przedsiębiorca (gdy właściciel odmawia zawarcia umowy o ustanowienie służebności), jak i właściciel nieruchomości (w razie odmowy przedsiębiorcy).

Wobec powyższego decydujące znaczenie dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy ma zatem ocena podniesionego przez uczestnika zarzutu dysponowania uprawnieniem skutecznym względem wnioskodawców do korzystania ze spornej nieruchomości

w zakresie służebności przesyłu, a wywodzonego od poprzedników prawnych uczestnika w związku z nabyciem tejże służebności przez zasiedzenie. Jako datę rozpoczęcia biegu zasiedzenia uczestnik podał 16 października 1969 r.

Podkreślić należy, że choć przed wejściem w życie w dniu 3 sierpnia 2008 r. przepisów art. 305¹ - 305⁴ k.c. o służebności przesyłu, dodanych przez ustawę z dnia 30 maja 2008 r. o zmianie ustawy - Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 116, poz. 731), przepisy nie przewidywały wprost tego rodzaju służebności, będącej przedmiotem rozpoznawanej sprawy i w literaturze istniał spór, co do możliwości nabycia służebności przesyłu przez zasiedzenie - w orzecznictwie Sądu Najwyższego jednolicie przyjmowano, stosując w drodze analogii art. 145 k.c., możliwość ustanowienia służebności przesyłu, a także dopuszczalność nabycia jej w drodze zasiedzenia (por. między innymi orzeczenia Sądu Najwyższego z dnia 3 czerwca 1965 r. III CO 34/65, OSNCP 1966/7-8/109, z dnia 30 sierpnia 1991 r. III CZP 73/91, OSNCP 1992/4/53, z dnia 17 stycznia 2003 r. III CZP 79/02, OSNC 2003/11/142, z dnia 8 września 2006 r. II CSK 112/06, nie publ. i z dnia 4 października 2006 r. II CSK 119/06, nie publ.).

Zastosowanie analogii wiąże się bowiem ze stwierdzeniem luki w prawie. Ta zaś ma miejsce wówczas, gdy pewne stany faktyczne i stosunki społeczne, rozpoznawane przez sąd, mimo że nie są prawnie indyferentne, nie zostały uregulowane przez ustawodawcę, choć wykazują znaczne podobieństwo do sytuacji, które zostały objęte regulacją prawną. W takim wypadku sąd winien do pominiętych przez prawo stanów, zastosować przepisy najbardziej odpowiadające im w swojej treści, szczególnie w wymiarze celowościowym. Takie rozwiązanie umożliwia realizację konstytucyjnej zasady równości obywateli wobec prawa oraz słusznościowej reguły prawa rzymskiego wyrażonej w formule *ubi eadem legis ratio, ibi eadem legis dispositio* (gdziekolwiek cel ustawy jest ten sam, dyspozycja powinna być również taka sama). Ostatecznie powyższe stanowisko zostało potwierdzone w uchwale z dnia 7 października 2008 r. III CZP 98/08, w której Sąd Najwyższy stwierdził, że także przed ustawowym uregulowaniem służebności przesyłu w art. 305¹ - 305⁴ k.c. dopuszczalne było nabycie w drodze zasiedzenia służebności odpowiadającej treści służebności przesyłu oraz wskazał, że nabycie takie następuje przez przedsiębiorcę, a nie właściciela nieruchomości władnącej, która to kategoria prawna przy instytucji służebności przesyłu w ogóle nie występuje.

Przesłankami zasiedzenia służebności na podstawie art. 292 w związku z art. 172 k.c. są: posiadanie samoistne trwałego i widocznego urządzenia, służącego do wykonywania służebności, nieprzerwane posiadanie trwające przez czas potrzebny do zasiedzenia, który to czas jest zależny od dobrej lub złej wiary posiadacza i wynosi albo 10 lub 20 lat, albo 20 lub 30 lat, zależnie od stanu prawnego w chwili zasiedzenia.

W ocenie Sądu, przesłanki do zasiedzenia przedmiotowej służebności, przewidziane w art. 292 w związku z art. 172 k.c. zostały spełnione. Przepis art. 292 k.c. samodzielnie określa charakter posiadania służebności gruntowej jako przesłanki nabycia jej przez zasiedzenie. Przesłanką tą jest posiadanie służebności polegające na korzystaniu z trwałego i widocznego urządzenia znajdującego się na cudzej nieruchomości w takim zakresie i w taki sposób, w jaki czyniłaby to osoba, której przysługuje służebność.

W ocenie Sądu, władztwo wykonywane przez poprzednika prawnego uczestnika na nieruchomości wnioskodawczyń odpowiadało zakresowi służebności gruntowej przesyłu, polegało bowiem na wzniesieniu trwałych urządzeń do przesyłu energii elektrycznej oraz na korzystaniu z nich w tym celu oraz w celu konserwacji i naprawy, co stanowiło przedmiot działalności przedsiębiorstwa. Fakt wykonywania przedmiotowych czynności przez uczestnika względem linii Sąd ustalił w oparciu o dokumenty w postaci protokołów przeglądu linii oraz zeznania świadka P. L., które to zeznania ani twierdzone okoliczności nie były podważane przez stronę wnioskującą. Sama wnioskodawczyni H. C. (1) wprost wskazywała na trwałość i widoczność urządzenia jakim jest przechodząca przez jej nieruchomość linia elektroenergetyczna.

W oparciu o art. 340 k.c. a także w oparciu o powołany wyżej dowód z zeznań świadka P. L. Sąd ustalił, że posiadanie miało charakter ciągły

i nieprzerwany. Linia przesyłowa jest nadal czynna a zatem wykorzystywana przez uczestnika. Jak wynika z ww. dowodu uczestnik regularnie wykonuje czynności obejmujące bieżącą konserwację linii i słupów. Zauważyć trzeba, że charakter działalności prowadzonej przez uczestnika determinuje okoliczność, iż wykonywanie konserwacji nie musi być zjawiskiem częstym dla uznania jego ciągłości. Wystarczy aby została zachowana regularność wymagana dla zachowania podstawowych standardów bezpieczeństwa. Wnioskodawcy nie kwestionowali powyższej okoliczności a zatem nie zdołali podważyć domniemania wynikającego z powyższego przepisu.

W tym miejscu wskazać należy, iż z ustalonego stanu faktycznego wynika jednoznacznie że zakres tego posiadania jest od chwili oddania przedmiotowej linii elektroenergetycznej do eksploatacji do chwili obecnej taki sam mimo iż w połowie lat 80 XX wieku powyższa linia była przebudowywana. Z zeznań świadka P. L.

i projektu technicznego P- (...) jednoznacznie wynika, że linia energetyczna kV 110 była przebudowywana od słupa 35 na kierunku D. i polegała na zmianie trasy tej linii od słupa załamaniowego nr 34 do słupa nr 28 oraz na wymianie słupa nr 35. Został on zdemontowany i na jego miejsce został posadowiony nowy słup o układzie trójkątnym przewodów. Został on posadowiony w linii zdemontowanego słupa to jest w linii dotychczasowego przebiegu sieci w odległości 16 metrów od poprzedniego słupa. Przebudowa trasy linii nie obejmowała trasy linii od słupa 36 do 35 i od słupa 35 do 34 a zatem nie dotyczyła linii biegnącej nad nieruchomością wnioskodawczyń.

Przebudowę linii 110 kV „J.-S.-D.” dokładnie obrazuje mapa z k. 215 akt sprawy. Na przedmiotowej mapie zgodnie z opisaną legendą – linią ciągłą pogrubioną zaznaczono projektowaną linię 110 kv. Wynika z niej jednoznacznie, iż przebudowa ww. linii dotyczyła jej odcinka pomiędzy słupem 28 a 35. Przy czym trasa linii uległa zmianie jedynie pomiędzy słupami 28 a 34. Na mapie z k. 215 ciągłą linią z „krzyżykami” zaznaczono poprzedni przebieg linii, która musiała zostać zdemontowana i posadowiona w nowym miejscu od słupa 33 do 29 z uwagi na kolizję z projektowaną siecią wodociągową. Na nieruchomości wnioskodawczyń wymieniono tylko jeden słup numer 35 oraz zmieniono jego lokalizację, jednakże nastąpiło to w osi linii. Zmianie lokalizacji uległ również słup numer 34 w związku z koniecznością ominięcia działki nr (...) (k. 212) ale przesunięcie również tutaj nastąpiło w osi linii energetycznej. W konsekwencji na skutek wymiany i przesunięcia słupa 35 oraz przesunięcia słupa 34 nie uległ zmianie przebieg linii nad nieruchomością wnioskodawczyń, a w konsekwencji nie zmienił się zakres posiadania uczestnika.

W tym miejscu należy się odnieść do stanowiska pełnomocnika wnioskodawczyń zawartego w piśmie z dnia 28 listopada 2016 roku wypływającego z analizy załączonej kserokopii mapy pozyskanej z paszportu linii 110 kv „J. – S. - D.”.

Po pierwsze pełnomocnik wnioskodawczyń (zaznaczając obszar rzekomej przebudowy linii) powielił błąd uczestnika zawarty w odpowiedzi na wniosek, iż na działce H. C. (1) i A. K. posadowione są słupy numer 37-38. W toku postępowania przedmiotowy błąd został skorygowany, ustalono bowiem iż słupy na nieruchomości wnioskodawczyń są oznaczone numerami 35 i 36. Co ważniejsze na przedmiotowej mapie (k. 174) podobnie jak na mapie z k. 215 linią pogrubioną zaznaczona jest trasa nowego przebiegu linii, równoległe natomiast to niej uwidocznił linię 110 kv (...), a nie jak wywodzi pełnomocnik wnioskodawczyń, poprzedni przebieg linii 110 kv „J.-S.-D.”. Powyższe wynika z porównania treści obu map oraz wprost z opisu na mapie z k. 215. Analiza przedmiotowych dokumentów wskazuje iż w rejonie nieruchomości wnioskodawczyń linia (...) biegnie równoległe do linii „J.-D.-S.”. Przy czym na mapie z k. 215 wyraźnie zobrazowano zakres przebudowy linii 110 kv „J.-D.-S.” i konieczność zmiany jej przebiegu oraz nowej lokalizacji słupów od numeru 29 do 34, ponadto na ww. mapie uwidocznił, iż przesunięcie słupa 34 nastąpiło w osi linii oraz iż trasa linii w przęśle 34-35 nie uległa zmianie. Ponadto na przedmiotowej mapie ani na mapie na którą powołuje się pełnomocnik wnioskodawczyń z k. 174 (załączonej również do odpowiedzi na wniosek na k. 59) nie uwidocznił zmiany przebiegu linii. Nie wynika ona również z załączonych do akt planów przebudowy linii, które jednoznacznie wskazują, iż przedmiotowa przebudowa, nie dotyczyła słupa 36, a w odniesieniu do słupa 35 wiązała się z jego wymianą i przesunięciem lokalizacji ale w osi linii. W konsekwencji należy uznać, iż trasa linii nie uległa zmianie w przęślach 34-35 oraz 35-36. Podobnie z uwagi na „przesunięcia” słupów numer 34 i 35 w osi linii nie zmieniły swojego „przebiegu” kable linii 110 kv nad nieruchomością wnioskodawczyń. W konsekwencji na skutek modernizacji linii 110 kv dokonanej w połowie lat 80 – tych nie uległ zmianie zakres posiadania uczestnika postępowania w zakresie infrastruktury przesyłowej na nieruchomości wnioskodawczyń, względem istniejącego od

daty wybudowania przedmiotowej linii. Dlatego też Sąd uznał, iż początek biegu terminu zasiedzenia służebności odpowiadającej swej treści służebności przesyłu obciążającej nieruchomość wnioskodawczyni należy wiązać z datą oddania przedmiotowej linii do eksploatacji a nie datę jej przebudowy.

Kwestią, która wymaga rozpoznania i od której zależy czas wymagany do zasiedzenia jest przesłanka dobrej lub złej wiary posiadacza w chwili objęcia rzeczy w posiadanie, a w przypadku służebności i odpowiedniego stosowania do jej zasiedzenia przepisów o zasiedzeniu nieruchomości (art. 292 zdanie drugie k.c.) - w chwili rozpoczęcia wykonywania służebności, czyli korzystania z trwałego i widocznego urządzenia (art. 292 zdanie pierwsze k.c.). Dobrą lub złą wiarę ocenia się w przypadku nieruchomości z chwilą objęcia w posiadanie, zgodnie z zasadą „późniejsza zła wiara nie szkodzi”. Nadto w myśl art. 7 k.c. domniemywa się dobrą wiarę posiadacza.

Jako początek terminu zasiedzenia uznać należało, z przyczyn wskazanych powyżej, najpóźniej dzień 30 czerwca 1970 roku to jest datę którą opatrzony jest protokół zdawczo – odbiorczy przedmiotowej linii (k. 166).

W dacie rozpoczęcia biegu terminu zasiedzenia obowiązywał przepis art. 172 k.c. w brzmieniu pierwotnym (Dz.U.1964.16.93), zgodnie z którym posiadacz nieruchomości nie będący jej właścicielem nabywa własność, jeżeli posiada nieruchomość nieprzerwanie od lat dziesięciu jako posiadacz samoistny, chyba że uzyskał posiadanie w złej wierze (zasiedzenie). Po upływie lat dwudziestu posiadacz nieruchomości nabywa jej własność, choćby uzyskał posiadanie w złej wierze. Ustawą z dnia 28 lipca 1990 r. o zmianie ustawy - kodeks cywilny (Dz. U. Nr 55, poz. 321) dotychczasowe terminy zasiedzenia uległy przedłużeniu, a mianowicie: termin dziesięcioletni do lat dwudziestu, a termin dwudziestoletni do lat trzydziestu (art. 1 pkt 32 powołanej ustawy). Zmiana ta weszła w życie z dniem 1 października 1990 r. (art. 16 ustawy). Nowe dłuższe terminy zasiedzenia mają - ze względu na istotę i charakter zasiedzenia - zastosowanie do zasiedzenia, którego bieg rozpoczął się przed dniem wejścia w życie ustawy z dnia 28 lipca 1990 r. jedynie wtedy, gdy termin zasiedzenia (10, 20-letni) nie upłynął przed dniem 1 października 1990 r. Z istoty zasiedzenia wynika bowiem, że następuje ono z mocy samego prawa, z upływem przewidzianego ustawą (wymaganego) okresu posiadania, a orzeczenie sądu w sprawie o stwierdzeniu nabycia własności nieruchomości przez zasiedzenie ma charakter wyłącznie deklaratoryjny, gdyż sąd stwierdza jedynie, że zasiedzenie nastąpiło (art. 609 i 610 k.p.c.).

W ocenie Sądu zasiedzenie w niniejszej sprawie nastąpiło w dobre wierze, albowiem budowa linii 110 kV nastąpiła w oparciu o przepisy ustawy z dnia 12 marca 1958 r. o trybie i zasadach wywłaszczania nieruchomości, a zatem poprzednik prawny uczestnika miał podstawę przypuszczać, iż przysługuje mu prawo do korzystania z nieruchomości. Sąd Rejonowy podziela stanowisko prezentowane w postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia 14 listopada 2012 r. sygn. II CSK 120/12 LEX nr 1267161, że państwowe osoby prawne, które w okresie przed dniem 31 stycznia 1989 r., w wyniku realizacji inwestycji przesyłowych, przebiegających przez nieruchomości nie należące do przedsiębiorstwa przesyłowego, co do których wydane były decyzje administracyjne o przebiegu linii przesyłowej i pozwolenia budowlane, objęły w dobrej wierze posiadanie służebności, jako korzystanie z cudzej nieruchomości w zakresie odpowiadającym treści tej służebności (art. 172 § 1 w związku z art. 292 i art. 352 k.c.).

Z uwagi na powyższe, uznać należy, iż do zasiedzenia służebności przesyłu przedmiotowej nieruchomości doszło z dniem 30 czerwca 1980 roku na rzecz Skarbu Państwa. Z tą datą Skarb Państwa w imieniu, którego działało przedsiębiorstwo państwowe – nabył przez zasiedzenie służebność gruntową odpowiadającą w swej treści służebności przesyłu zyskując tym samym tytuł prawny do posiadania nieruchomości wnioskodawcy w zakresie opisanym powyżej. Nawet gdyby uznać, że w chwili objęcia przedmiotowej linii w posiadanie poprzednik prawny uczestnika był w złej wierze to do zasiedzenia służebności przesyłu doszłoby najpóźniej z dniem 30 czerwca 1990 roku a więc przed dniem 1 października 1990 roku.

Pamiętać należy, że w świetle orzecznictwa poza sporem pozostaje, iż w okresie przed dniem 1 lutego 1989 r., gdy obowiązywał art. 128 k.c. statuujący zasadę jedności własności państwowej, za posiadacza samoistnego mógł być uważany jedynie Skarb Państwa, a nie przedsiębiorstwo państwowe wykonujące zarząd operatywny mieniem państwowym (tak SN przykładowo w: wyroku z dnia 9 grudnia 2009r., IV CSK 291/09, Lex nr 564973; uchwale z

dnia 22 października 2009r., III CZP 70/09, OSNC 2010/5/64; postanowieniu z dnia 25 stycznia 2006r., I CSK 11/05, Biul. SN 2006/5/11). Biorąc pod uwagę przekształcenia własnościowe w obrębie własności państwowej, w tym skutki przekształcenia przedsiębiorstwa państwowego pod nazwą Zakład (...) w Ł. w jednoosobową spółkę Skarbu Państwa i podziału przedsiębiorstwa państwowego Zakład (...) w celu wniesienia przez Skarb Państwa zorganizowanej części przedsiębiorstwa do majątku uczestnika postępowania – nie ulega wątpliwości, że uprawnienia, w tym uprawnienia wynikające z posiadania ww. służebności przeszły na rzecz uczestnika.

Uwzględniając powyższe okoliczności, wniosek o odpłatne ustanowienie służebności przesyłu obciążającej nieruchomości wnioskodawców należało oddalić jako bezzasadny.

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 520 § 2 k.p.c. uznając, że interesy uczestników postępowania były sprzeczne. Wnioskodawczynie przegrały postępowanie w całości, a zatem winny zwrócić wszystkie poniesione koszty postępowania uczestnikowi tj. kwotę 274 zł, na którą składają się kwota 240 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego oraz kwota 34 zł tytułem opłat skarbowych od pełnomocnictw. Wysokość wynagrodzenia pełnomocnika uczestnika została ustalona na podstawie § 8 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (t.j. Dz.U z 2013 poz. 461).

Na podstawie art. 80 ust. 1 w zw. z art. 84 ust. 2 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych – t.j. Dz.U. za 2010 r., Nr 90, poz. 594 ze zm.) Sąd nakazał zwrócić solidarnie wnioskodawczyniom H. C. (1) i A. K. ze Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego dla Łodzi – Widzewa w Łodzi kwotę 949 zł tytułem niewykorzystanej zaliczki na poczet wynagrodzenia biegłych uiszczonej przelewem w dniu 8 stycznia 2016 roku i zaksięgowanej pod pozycją 2411 160018.